
Verslag besloten gedeelte extra raadsvergadering gemeente Leudal 26 maart 2024, raadzaal gemeentehuis, Leudalplein 1 in Heythuysen

Aanwezig:

De voorzitter: D.H. Schmalschläger (burgemeester)

De griffier : drs. W.A.L.M. Cornelissen

De raadsleden:

- C.A.J. van der Klei-Piepers, ing. T.H.W. Knubben, P.M. Peeters-Severin, H.T.G. Sleven, en drs. D.J.H. Voermans (allen fractie Samen Verder);
- mr. S.B.J. Backus (tot 19.58 uur), J. Custers (tot 19.53 uur), ing. P.J.M. Francot (tot 19.58 uur), E.H. Franzen (tot 19.58 uur), M.P.J. Janssen (tot 19.58 uur) en G.A.M.C. Teeuwen (tot 19.58 uur; allen fractie Ronduit Open);
- ing. M.A.J. Bongers, P.H.L. van Melick en E.M.E.H. Snijders (allen fractie CDA);
- R.M.H. van Heur, mr. A.G.J. Kierkels, J. Raemakers, dr. L.J. Schouten en R. de Wit (allen fractie D66);
- H.L. Glessner (fractie Progressief Akkoord Leudal);
- L.J.E. Linssen (Fractie Linssen).

De wethouders:

drs. M. Graef en ing. H. Wijers-Van der Linden (beiden Samen Verder), drs. H.H.J.M. van Helden MBA (CDA) en mr. R.M.J. Martens (D66).

Afwezig:

- M.C.M. Verschuuren (raadslid, Samen Verder), vanwege integriteitmelding;
- D. Jimmink (raadslid, CDA), vanwege integriteitmelding;
- J.F.W. Nouwen MSc (raadslid, CDA);
- R.A.M. Verheul (raadslid, Progressief Akkoord Leudal).

Publiek:

De volgende ambtelijke adviseurs wordt het, op een vraag van de voorzitter, door de raad toegestaan om het besloten gedeelte van de raadsvergadering bij te wonen:

- de heer mr. drs. J. Geraadts (gemeentesecretaris);
- de heer E. Lucassen (bestuursadviseur);
- mevrouw M. de Leeuw (afdelingshoofd dienstverlening).

3. Verstrekken geldlening aan jeugdhulpverlener Mutsaersstichting te Venlo

De voorzitter heropent, in beslotenheid, de vergadering om 19.37 uur.

Zij stelt vast dat naast de 21 raadsleden, de griffier en de 4 wethouders ook een drietal ambtenaren aanwezig is welke laatsten 't op een vraag van de voorzitter door de raad wordt toegestaan om het besloten gedeelte van de raadsvergadering bij te wonen.

Besluitenlijst besloten raad 26 maart 2024, vastgesteld in raadsvergadering 28mei24.

Op 28 mei 2024 heeft de raad tevens besloten om de geheimhouding (vanwege het besloten karakter op 26mrt24 en dús ex artikel 23, vierde lid, Gemeentewet) op te heffen.

Nadat in het openbare gedeelte van deze raadsvergadering de raad besloot om de deuren te sluiten komt de vraag aan de orde: *Wil de raad in beslotenheid verder vergaderen over een gedeelte van dit agendapunt 3?*

D66 zegt in het belang van de cliënten, ouders, verzorgers, medewerkers en andere betrokkenen bij de Mutsaersstichting achter gesloten deuren te willen beraadslagen over het raadsvoorstel. Dat geeft de fractie namelijk de gelegenheid om bepaalde vragen stellen over de door het college onder geheimhouding verstrekte stukken. In beginsel is D66 geen voorstander van het houden van besloten, geheime raadsvergaderingen maar de ernst van de situatie en de in het geding zijnde belangen van de hiervoor genoemde personen nopen nu wél tot het houden van zo'n besloten vergadering.

Aan het eind van de vergadering zal het raadsbesluit wel in de openbaarheid moeten worden genomen. Als te zijner tijd een herstelplan wordt aangeboden door de Mutsaersstichting dan wil zij dat in de openbaarheid behandeld zien.

PROGRESSIEF AKKOORD LEUDAL zegt dat zij twee argumenten heeft om in beslotenheid te vergaderen:

- a. de raadsleden beschikken niet allemaal over dezelfde informatie omdat er in het voortraject aan verschillende groepjes, op verschillende momenten, door het college en de portefeuillehouder die gedeeltelijke openbare gedeeltelijk geheime informatie is verstrekt. Zij wil bepaalde vragen kunnen stellen;
- b. als de raad in het openbaar zou moeten beraadslagen dan kan de raad geen goede inhoudelijke discussie hebben gelet op de deels geheime informatie.

Zij wil een bepaalde mening kunnen vormen zonder ouders en kinderen te schaden in hun belangen.

RONDUIT OPEN zegt dat het prima in de openbaarheid had gekund. Zij is het op zich eens met de fractie D66 en Progressief Akkoord Leudal dat zodra er belangen van de cliënten in het geding komen dat je die niet in de openbaarheid gaat bespreken, maar de stukken gelezen hebbende zijn die niet aan de orde. Het raadsvoorstel gaat over een publiek belang waarmee veel geld is gemoeid. De raad moet zich verantwoorden over het uitgeven van geld. Zij roept de fracties op om de redenen waarom het geld moet worden uitgegeven in de openbaarheid te voeren. Het is in dezen in het belang van de democratie dat datgene wat de raad besluit in de openbaarheid plaatsheeft. De wet kent slechts een beperkt aantal redenen wanneer iets buiten de openbaarheid kan worden besloten. Zij bepleit dat zodra in deze besloten vergadering de beraadslagingen over geheime informatie hebben plaatsgevonden de vergadering zo snel mogelijk in de openbaarheid kan worden voortgezet.

Het CDA sluit zich bij de woorden van D66 aan.

De FRACTIE LINSEN is het eens met Ronduit Open om doorgaans zoveel mogelijk in de openbaarheid te beraadslagen maar gelet op met name de onder geheimhouding verstrekte stukken (waardoor het niet te doen is om in de openbaarheid te vergaderen) en ook ter bescherming van de Leudalse belangen is hij er voorstander van om nu in beslotenheid te beraadslagen.

SAMEN VERDER wil over de geheime informatie kunnen beraadslagen en dat kan alleen in beslotenheid. Over het financiële gedeelte kan later in de openbaarheid worden besloten. Over het herstelplan zal over enige tijd zeker wel in de openbaarheid moeten kunnen worden gesproken.

De VOORZITTER zegt, in reactie op Ronduit Open, dat zij niet gaat toestaan dat na het houden van de besloten beraadslagingen er nog een beraadslagingsronde in de openbaarheid gaat plaatsvinden. Dat wordt met alle geheime informatie waarover een ieder de beschikking heeft te ingewikkeld vergaderen. Tijdens het openbare gedeelte zal zij wél gelegenheid geven voor het afleggen van stemverklaringen, maar ook dan geldt: geen informatie gebruiken uit de geheime stukken.

De VOORZITTER schorst, op verzoek van RONDUIT OPEN, de vergadering om 19.47 uur voor enkele minuten.

Zij heropent om 19.52 uur de vergadering.

RONDUIT OPEN zegt dat, gezien het feit dat er niet in de openbaarheid gaat worden beraadslaagd over waarom de raad straks wel of niet geld aan de Mutsaersstichting gaat uitlenen, welke beraadslagingen zij wezenlijk vindt voor de rol als raadsleden in een democratie, zij nu heeft besloten om de vergadering te verlaten.

Raadslid J. Custers verlaat de vergadering.

D66 betreurt het dat Ronduit Open de vergadering gaat verlaten. Het gaat om het redden van een stichting die in de problemen is. Het lijkt alsof Ronduit Open een politiek spel speelt over de rug van de cliënten, de ouders, de verzorgers en de medewerkers van de stichting.

De VOORZITTER vindt dat D66 dat niet mag zeggen. Zij heeft ook zitten worstelen met de vraag openbaar of niet openbaar beraadslagen. Het is veel (gemeenschaps)geld waarover gevraagd wordt een besluit te nemen. Maar met de voorhanden geheime informatie, waarover niet ten volle is kunnen worden gesproken in een commissievergadering, kan het niet goed anders dan daarover in de beslotenheid te beraadslagen. Als compromis stelt zij voor om in de openbaarheid één termijn te houden waarin elk raadslid of elke fractie de gelegenheid heeft om alleen te zeggen waarom die voor of tegen het raadsvoorstel gaat stemmen, zonder daarbij geheime informatie te noemen.

D66 bepleit om het in de openbaarheid bij stemverklaringen te laten en daarbij ieder de ruimte te geven om de omvang van die stemverklaring in te vullen.

SAMEN VERDER ziet geen mogelijkheid om een openbare termijn te houden, zij heeft vele vragen en die gaan alle over de geheime stukken. De te verkrijgen antwoorden zijn nodig om het juiste raadsbesluit te nemen.

RONDUIT OPEN betreurt de woorden van D66. Zij kent het standpunt van Ronduit Open niet, want de fractie was op zich best bereid om het gevraagde bedrag beschikbaar te stellen.

De overige 5 leden van de fractie Ronduit Open verlaten nu ook, om 19.58 uur, de vergadering.

De VOORZITTER concludeert dat de gemeenteraad met algemene stemmen (15 raadsleden) akkoord gaat met het vooralsnog in beslotenheid verder vergaderen.

BERAADSLAGINGEN IN EERSTE TERMIJN

Het CDA zegt het volgende.

- Ze zal het raadsvoorstel schoorvoetend en met een zwaar gemoed steunen.

- De fractie is in een besloten commissievergadering sociaal op 21feb24 + in een regionale bijeenkomst in het gemeentehuis van Weert op 26feb24, op de hoogte gesteld over de preciaire situatie waarin de Mutsaersstichting zich bevindt.
- Ook de geheime 6 bijlagen bij het raadsvoorstel spreken boekdelen.
- De oorzaak van de malaise dient na een eerste analyse gevonden te worden in mismanagement binnen de stichting. Er werd steeds verder van de corebusiness af geopereerd. Ook werd er zorg aangeboden tegen een te laag tarief ten opzichte van de benchmark.
- De communicatie naar de gemeente toe is al jaren beneden peil geweest.
- De opeenstapeling van problemen is de stichting nu haast fataal geworden. De fractie zal in een later stadium, als het herstelplan wordt besproken, hierop terugkomen.
- Welke keuzes hebben we nu over het verstrekken van een geldlening? Wat als we die lening niet verstrekken? Dat scenario wordt geschetst in de geheime stukken van Meulenkamp Advocaten + van Buren legal, tax, notary. Het failliet laten gaan van de stichting heeft als gevolg dat de gemeenten zelf verantwoordelijk zijn voor het aanbieden van maatschappelijke ondersteuning en zorg, voor mensen die daarvoor in aanmerking komen. In de Wmo is immers vastgelegd dat het aan het college is om te zorgen dat de hulp wordt voortgezet en dat de cliënt van 't faillissement zo min mogelijk hinder ondervindt. Een schier onmogelijke opgave. De gemeente gaat dan samen met de curator zorgactiviteiten exploiteren. Een zeer onwenselijke situatie. Te meer omdat we met de Mutsaersstichting te maken hebben met een systeemaanbieder, die een dermate omvang heeft dat er van concurrentie nauwelijks gesproken kan worden, wat de CDA-fractie overigens ook een doorn in het oog is. Denk ook aan de onrust die een faillissement met zich brengt voor kinderen, ouderen en medewerkers. De continuïteit van de zorg is dan niet gewaarborgd, iets wat te allen tijde voorkomen moet worden.
- Een succesvol herstelplan brengt minder kosten met zich, met minder risico's voor de zorgcontinuïteit, zo staat in de notitie van Meulenkamp Advocaten. Dat herstelplan zal in een latere raadsvergadering aan de orde komen, in alle openheid en transparantie.
- De fractie blijft zitten met een gevoel van oneerlijkheid. Hoe heeft het zover kunnen komen dat we als gemeente in deze situatie zitten. En met de rug tegen de muur staan. Deze vraag zal nog beantwoord moeten worden, ook om er lering uit te trekken. De fractie vraagt het college om hiervoor een analyse voor te bereiden, wellicht in regionaal verband.
- Welke 'checks and balances' zijn er, lokaal en regionaal, wanneer, gemist?
- Verder heeft de fractie nog de volgende vragen aan de portefeuillehouder:
 - a. Is het juridisch houdbaar dat binnen een geldleningovereenkomst voorwaarden worden gesteld voor de positie van de raad van toezicht?
 - b. Is er een termijn aan te geven wanneer duidelijk wordt of het vastgoedplan van Venlo haalbaar is resp. doorgang vindt?
 - c. Is er al meer duidelijkheid over de staatssteun, zoals over de Algemene groepsvrijstellingsverordening (Agvv) en de Diensten van Algemeen Economisch Belang (Daeb)?
 - d. Hoe gaat de procedure verlopen ten aanzien van het herstelplan? Gaat het college dat eerst beoordelen en komt dat dan via een raadsvoorstel van het college naar de raad óf komt het via de commissie een-op-een naar de raad?

D66 zegt het volgende.

- De fractie maakt zich grote zorgen over de continuïteit van de gespecialiseerde jeugdzorg in onze gemeente.
- De wachtlijsten voor hulp aan kinderen met psychische problemen zijn al enorm lang. Als je hulp nodig hebt bij bijvoorbeeld een gendervraagstuk dan was de wachtlijst bij de Mutsaersstichting een half jaar geleden al twee jaar. De fractie houdt haar hart vast hoe lang het nu duurt eer je in onze

regio aan de beurt bent, als we lezen dat al veel personeel vertrekt bij de 'op kiepen staande' Mutsaersstichting. En een andere aanbieder voor deze jeugdhulp hebben we niet bij ons in de buurt. Dus we moeten door met de Mutsaersstichting. Onze gemeente is er tenslotte verantwoordelijk voor dat deze hulp in Leudal geboden wordt.

- Alle pijlen zijn nu gericht op het herstelplan. Uit de stukken blijkt namelijk dat niemand zit te wachten op een faillissement. Volgens de verstrekte informatie geeft faillissement minder kans op continuïteit van de jeugdhulp en gaat het ons wellicht nóg meer geld kosten. Het lijkt de fractie goed dat de gemeente de Mutsaersstichting de komende maanden uit de brand helpt, met uitzicht op een herstelplan voor de lange termijn. De fractie denkt geen andere keuze te hebben.
- Dat herstelplan is niet een-twee-drie geregeld. Had de Mutsaersstichting maar eerder aan de bel getrokken. Dát verwijt maakt de fractie de vorige bestuurder en z'n raad van toezicht.
- De fractie heeft vertrouwen in de aanpak van het college maar ze heeft wel nog enkele vragen aan de portefeuillehouder:
 - e. Wat doen de 6 andere gemeenten n.a.v. de vraag om een geldlening?
 - f. In de huidige raad van toezicht van de Mutsaersstichting zitten nog steeds mensen die mede verantwoordelijk zijn voor de huidige barre financiële situatie. De fractie is dan ook blij dat het college de opmerkingen van vele raadsleden ter harte heeft genomen dat de raad van toezicht moet opstappen. Hebben andere gemeenten diezelfde eis gesteld?
 - g. Kan aan die eis niet worden toegevoegd dat de leden van de raad van toezicht geen afkoopsom krijgen? Kan de portefeuillehouder daar z'n best voor doen?
 - h. Het college heeft het over 'trede 4' van het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp'. Zit de stichting al in die trede (*trede 4: problematisch, de solvabiliteit van de aanbieder komt onder de 10% en/of de rentabiliteit is verlieslatend en/of er ontstaan achterstanden op de liquiditeit?*)?
 - i. Klopt het dat de rijksoverheid, bij die trede, de gemeente kan dwingen om de beurs te trekken om de Mutsaersstichting te redden? In het zuiden van de provincie was zoiets aan de orde met Xonar. Toen kregen de Zuid-Limburgse gemeenten de rekening van de rijksoverheid van zo'n € 4,5 miljoen.
 - j. De Mutsaersstichting gaat zich, als het allemaal lukt, terecht weer richten op haar corebusiness: gespecialiseerde jeugdhulp voor Limburg Noord. Allerlei daartoe niet dienende deelnemingen stoot zij daarbij af. Waarom behouden ze dan wél de deelnemingen in Hoeve de Kaolder in Baexem + Grijp het leven in Meijel/Panningen, want vallen die onder gespecialiseerde jeugdhulp? Kan de wethouder die vraag naar de Mutsaersstichting doorgeleiden?

SAMEN VERDER zegt het volgende.

- De fractie spreekt haar steun uit voor de portefeuillehouder.
- De fractie heeft de volgende vragen:
 - k. Wat valt er precies onder de transitiekosten van € 2,9 miljoen? Is er een specificatie wat er met dat geld betaald gaat worden?
 - l. Is de € 1,4 miljoen verslechtering in de € 3 miljoen opgenomen of moet de Mutsaersstichting straks opnieuw om geld vragen voor die € 1,4 miljoen?
 - m. De verdeelsleutel van de regievoerder. Voor Leudal staat er een bedrag genoteerd van € 572.623,50. Dat bedrag is groter dan dat van Sittard-Geleen (€ 553.254,83). Hoe kan dit?
 - n. Wat is het aandeel van Leudal in de € 900.000 die voor december 2024 is toegezegd en die al in januari 2024 is betaald?
 - o. Hoe zit het met de aansprakelijkheid van bestuurders en de uitkomsten uit het historisch onderzoek? Kan de wethouder hier uitleg over geven?
 - p. In hoeverre is in dit geval onbehoorlijk bestuur juridisch vervolgbaar resp. strafrechtelijk vervolgbaar? En zijn de bestuurders privé aansprakelijk voor de al eerder genoemde malaise?

- q. Waarom kan het organigram niet boven water gehaald worden? Dat moet PricewaterhouseCoopers toch kunnen?
- r. Hoe zit het met de 'Vrienden van de Mutsaersstichting', zijn de financiën inzichtelijk en hoeveel geld is er de laatste jaren naar die 'Vrienden van de Mutsaersstichting' overgeboekt uit de winst van de Mutsaersstichting? Zeker gezien het verloop van de liquiditeitspositie van de Mutsaersstichting in de periode 2020 t/m 2022. De liquide positie verminderde in 2022 met bijna de helft terwijl de omzet in 2022 in de top was met € 70.8 miljoen. Welke verklaring kan hiervoor worden gegeven?
- s. De fractie is zich er van bewust, gelet op de notitie van Meulen Kamp Advocaten, dat de te verstrekken geldlening in de toekomst niet kan worden verrekend/terugbetaald als het herstelplan niet het resultaat gaat opleveren dat wordt beoogd. Daarom dienen aanvullende voorwaarden te worden gesteld aan het verstrekken van de lening:
 - * er wordt gedegen onderzoek gedaan naar de financiën van de stichting Vrienden van de Mutsaersstichting in de afgelopen jaren. Mocht blijken dat er delen van de winst van de Mutsaersstichting zijn overgeboekt naar de Vrienden van de Mutsaersstichting, terwijl dit geld beter als buffer voor de liquide positie aangewend had kunnen worden, dan wil de fractie dat er gekeken wordt of er geld teruggehaald kan worden en dat dat geld mede aangewend kan worden voor de financiering van het herstelplan;
 - * dat er alles aan wordt gedaan om de Mutsaersstichting in trede 4 van het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp' te krijgen, zodat de rijksoverheid ook een financiële bijdrage gaat leveren en 't meer aansluit bij de situatie waarin de stichting zich nu bevindt.

PROGRESSIEF AKKOORD LEUDAL zegt het volgende.

- De fractie heeft uit de stukken niet het beeld kunnen opmaken dat de huidige situatie zich niet ook in 2025 gaat voordoen.
- Stel dat er twee gemeenten zijn die niet gaan meebetalen, komt die rekening dan deels ook bij de gemeente Leudal terecht?
- Er wordt geschetst dat een faillissement nu niet de oplossing is maar de fractie is zich daarvan nog niet zo zeker.
- De fractie heeft grote twijfels of de te verstrekken lening 't gaat worden. Het is heel lang zo geweest dat gemeenten zich niet met de Mutsaersstichting mochten bemoeien maar nu de stichting geld nodig heeft moeten de gemeenten acuut handelen. In de vergadering van de commissie sociaal van 27nov23 is de Mutsaersstichting nog bevraagd over hoe zij het probleem dacht te gaan aanpakken. De stichting gaf toen aan dat er 'wat' financiële problemen waren en er volgden wat algemene antwoorden. De fractie verkeert daardoor in grote twijfel.

WETHOUDER H. VAN HELDEN zegt het volgende.

- De portefeuillehouders van de 14 gemeenten hebben de druk opgevoerd op de raad van bestuur Om, als de raad van toezicht niet weg is voordat er medio/eind mei 2024 besluitvorming over het herstelplan plaatsvindt, geen steun te verlenen aan het herstelplan. Daarop heeft afgelopen weekende de raad van toezicht een brief gestuurd waarin de drie van de vijf nog zittende leden verklaren dat zij per 1jun24 terugtreden. Het toevoegen van eisen aan de raad van toezicht is dan ook niet meer aan de orde.
- Zijn voorlopige inschatting is dat de raad van toezicht geen geld gaat krijgen, want waar zou de raad van toezicht dat op moeten baseren? Het is een functie die minimaal beloond wordt. En er is zoveel belastend materiaal over de wijze waarop hij zijn toezichtrol vervulde dat de wethouder het bijna uitgesloten acht dat die leden nog een vergoeding krijgen.

- De bestuurder van de stichting wil wél een vergoeding. Er intussen historisch onderzoek verricht. Er zal door een nog in te stellen onderzoek moeten blijken wat maatschappelijk onbetamelijk was en wat strafbaar. Dat is dan een vervolgonderzoek op het eerste, geheime onderzoek van PricewaterhouseCoopers.
- De gemeente Venlo tuigt een vastgoedplan op. Vastgoed van de Mutsaersstichting wordt dan verkocht aan de gemeente Venlo, liefst voor het bedrag waarvoor het herstelplan staat. Dat bedrag kent de gemeenteraad nog niet maar dat bedraagt € 11 miljoen. Dan zou de Mutsaersstichting zich verder kunnen redden. Het is wel een lastig traject. De verwachting is dat in mei/juni 2024 duidelijk wordt of het plan van de gemeente Venlo slaagt.
- Er is nog niet bekend of sprake is van mogelijke staatssteun. Staatssteun ziet vooral op concurrentievervalsing, de Mutsaersstichting is een monopolist dus het ligt niet in de verwachting dat staatssteun wordt verweten. Meulenkamp Advocaten zoekt dit verder uit.
- Het college gaat het herstelplan binnenkort bespreken en daar vragen over stellen. Daarna zal het college richting de commissie sociaal gaan in de commissievergadering van 13mei24, vervolgens zal in de raadsvergadering van 28mei24 een raadsvoorstel voorliggen over dat plan.
- 6 van de gevraagde 7 gemeenten hebben, via hun college dan wel hun gemeenteraad, inmiddels hun steun uitgesproken voor het verstrekken van de geldlening. Leudal is vanavond aan zet. De reden dat Leudal iets later dan die 6 gemeenten aan besluitvorming toekomt heeft als reden dat het college aanvankelijk niet tevreden was met de tekst van het regionaal verspreide concepraadsvoorstel.
- We hebben als gemeenten twee weken geleden besloten om de Mutsaersstichting in trede 4 van het draaiboek 'Continuïteit jeugdhulp' te plaatsen. Er is daarvoor nog wel formeel een bekrachtigingsverklaring van de Jeugdautoriteit nodig. Dan kunnen de gemeenten naast de Mutsaersstichting de regie gaan voeren over het verloop van de ontwikkelingen en over het herstelplan.
- Onder transitiekosten vallen alle kosten die het noodzakelijk maken om de Mutsaersstichting af te slanken naar een vorm dat ze weer rendabel is, althans dat zij positieve cijfers kan maken. Dat is van alles en nog wat, dat valt in het herstelplan te lezen.
- In het herstelplan is opgenomen dat er dit jaar een financiering nodig is van € 8,5 miljoen en € 2,5 miljoen in 2025. Van die € 8,5 miljoen gaan, als het goed is, de 7 gemeenten nu € 3 miljoen bevoorschotten. Als die € 3 miljoen niet beschikbaar komt is de Mutsaersstichting over twee maanden failliet. Daarnaast heeft de Mutsaersstichting, in het kader van haar financiële positie, bij de overheid een specifieke uitkeringslening aangevraagd van € 3 miljoen. De kans dat die laatste Spuk-lening wordt afgewezen is heel gering omdat de Jeugdautoriteit er achter staat. Met die € 6 miljoen kunnen we verder tot na het zomerreces. De rest van € 2,5 miljoen (€ 8,5 miljoen minus 2 x € 3 miljoen) wordt daarna in tranches verstrekt waarbij de gemeenten telkens zullen zeggen 'waarvoor hebt u die tranche nodig beste Mutsaersstichting'. Er komt n.a.v. het herstelplan ook een stuurgroep, waarin bestuurders van gemeenten gaan zitten maar ook beleidsmedewerkers, die de uitvoering van het herstelplan gaat volgen in de zin van 'worden de goede dingen gedaan en op tijd'.
- Hij kan geen verklaring geven waarom de verdeelsleutel van de regievoerder wat betreft Sittard-Geleen is bepaald op € 553.254,83 terwijl dat bedrag voor Leudal hoger is met € 572.623,50. Het is overigens nog lang niet zeker of Zuid-Limburgse gemeenten iets willen doen. Zij hebben ook al moeten bijdragen aan Xonar.
- De 9 ton die betaald zijn: in januari 2024 bereikte ons het verzoek van de Mutsaersstichting om geld. Toen hebben de 14 gemeenten besloten tot een handigheid. We betalen de Mutsaersstichting 12 keer 9 ton, elke maand 9 ton. De december-termijn 2024 betalen we al uit in januari 2024

waardoor zij in januari al € 1,8 miljoen kreeg. In december 2024 krijgt ze dan niets. Het college heeft gezegd: we weten helemaal niet waar we geld in stoppen, laten we ons in de vergadering van het algemeen bestuur onthouden van stemming. Maar hoe gaat dat dan in die ab-vergadering? Dan wordt er een meerderheidsbesluit genomen en dan heb je je er als Leudal toch naar te schikken dat die december-gelden naar voren worden gehaald.

- Uit het door PricewaterhouseCoopers in te stellen onderzoek zal moeten blijken of de bestuurder privé aansprakelijk kan worden gesteld. Onbetamelijk was het gedrag wel maar wettelijk verboden?
- Waarom de Mutsaersstichting wél de deelnemingen aanhoudt in Hoeve de Kaolder in Baexem + Grijp het leven in Meijel/Panningen zal hij nagaan.
- De Vrienden van de Mutsaersstichting is opgericht door Matthieu Goedhart vanwege vermogensbescherming. Hij heeft in 2018 € 3 miljoen en in 2020 € 2,3 miljoen naar die stichting overgeboekt, afgedekt met een accountantsverklaring en een akkoord van de fiscus. Daarmee versluierde hij de vermogenspositie voor subsidiënten zoals de gemeenten. Goedhart is op een zeker moment in 2021 of 2022 gedwongen om die ruim € 5 miljoen terug te boeken naar de Mutsaersstichting. Toen maakte de Mutsaersstichting, rekening houdende met die terugbetaling, € 3 ton winst. De zorg had zo'n € 4,6 miljoen verlies geleden. Er zit nu nog € 300.000 in de stichting Vrienden van de Mutsaersstichting en die komt ook nog terug naar de Mutsaersstichting. Een extra voorwaarde opnemen in de lening-akte is daardoor niet zinvol meer want er valt niets meer te halen uit de lege stichting Vrienden van de Mutsaersstichting.
- Als het onverhoopt fout gaat, krijgen we dan nog ons geld terug? Waar we mee bezig zijn is de vastgoeddeal van Venlo. Als die deal lukt dan komt er geld terug naar de gemeente. Als dat niet lukt? De Rabobank heeft een hypotheek op het vastgoed. Dat vastgoed is € 35 miljoen waard. Met de Rabobank wordt gesproken om een recht van hypotheek te verkrijgen. Gaat het fout met de jeugdzorg in materiële zin dan heeft het college er alles aan gedaan om zoveel mogelijk geld terug te halen. De gemeenten kunnen samen met de Rabobank de hypotheek uitwinnen buiten de boedel. Het ziet er goed uit met de Rabobank maar het college kan er nu nog geen zekerheid over geven.
- De gemeenten kopen zich nu in feite tijd tot de aanbesteding in 2026 om te beraadslagen over 'hoe dan verder'. Vorige week is een gesprek geweest van de portefeuillehouders van Venlo, Roermond en Maastricht en enkele beleidsambtenaren bij het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Daarbij is de inrichting en de financiering van de jeugdzorg in Limburg besproken en is duidelijk gemaakt dat die op dit moment nauwelijks houdbaar is (Xonar € 8 miljoen nodig, Mutsaersstichting € 11,5 miljoen; ook de stichting Vigo heeft een verlies geleden van € 10 miljoen). Kortom 'Rijk, help ons mee' was de boodschap. Er wordt op korte termijn een taskforce ingericht, met o.a. mensen van het ministerie van VWS, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, enkele gemeentebestuurders en beleidsmedewerkers, om te bekijken hoe het zorgveld beter kan worden ingericht, terwijl de zorgverlening van de Mutsaersstichting doorgaat.
- Morgen 27mrt24 vindt er in Venlo een persconferentie plaats waarin Venlo's wethouder Frans Schatorjé, tezamen met het bestuur van de Mutsaersstichting, met de pers praat over het herstelplan dat dan openbaar wordt. De gemeenteraad krijgt ook morgen een brief van het college met het herstelplan. Het college heeft de laatste versie van dat plan overigens niet gezien. Op 3apr24 en 4apr24 vinden er (in Roermond resp. in Venlo) hybride informatiebijeenkomsten plaats waarin de regievoerder informatie zal geven over de processtappen (en dus niet over de inhoud van het herstelplan) en vragen zal beantwoorden.

BERAADSLAGINGEN IN TWEEDE TERMIJN

D66 zegt het volgende.

- De wethouder zou moeten eisen dat de raad van toezicht geen geld meekrijgt.
- Waarom stopt de raad van toezicht niet direct maar pas op 1jun24?
- Hoe zit het bestuur van de Mutsaersstichting nu in de wedstrijd, ook richting het herstelplan?
- Als de raad van toezicht weggaat, wie benoemt dan de nieuwe raad van toezicht?
- Complimenten aan de wethouder voor z'n deskundige een veel tijd kostende inzet in dit dossier, maar we moeten uitkijken dat dat niet te zeer ten koste gaat van andere prioriteiten in onze gemeente die de wethouder en z'n ambtelijke adviseur moeten behartigen. Ben dus voorzichtig met toezeggingen om mee te denken aan de regietafel.
- Wat betekent het afslanken voor de toekomstgarantie van de zorg die onze inwoners in Leudal nodig hebben?

Het CDA zegt het volgende.

- Ze vindt dat de wethouder een inspanningsverplichting op zich moet nemen om te voorkomen dat de leden van de raad van toezicht nog een vergoeding meekrijgen.
- De fractie vindt dat voor de bijwoning van de commissievergadering sociaal van 13mei24, waarin het herstelplan wordt besproken, ook de commissieleden bestuur en middelen en de overige raadsleden moeten worden uitgenodigd gelet op de 'breedte van de te voeren beraadslagingen'.
- Ze heeft nog geen antwoord gekregen op haar vraag in eerste termijn over welke 'checks and balances' er wanneer, door zowel de gemeente als door de regionale samenwerking, zijn gemist?

SAMEN VERDER zegt het volgende.

- Ook zij vindt dat de leden van de raad van toezicht geen geld toe moeten krijgen.
- Wat is de visie van de wethouder op de vraag hoe we als Leudal in de toekomst een herhaling van zo'n probleem kunnen voorkomen?
- Kan de wethouder voor de gemeente Leudal een voorkeurspositie bepleiten in het terugkrijgen van verstrekte gelden mocht het herstelplan fout aflopen?
- De fractie verzoekt de wethouder om ook z'n pitbull-kant aan te tappen omdat dat zeer nodig gaat zijn in dit dossier. Met andere woorden, er zal soms met de vuist op tafel moeten worden geslagen of er zullen rake klappen moeten worden uitgedeeld.
- Kunnen de gestelde vragen die nog niet zijn beantwoord alsnog schriftelijk worden beantwoord?
- Kan het college in het raadsvoorstel over het herstelplan aangeven wat de gemeente Leudal als bijdrage in 2022 en 2023 aan de Mutsaersstichting heeft betaald én wat naar schatting de bijdragen in 2024 gaan worden en hoe de financiële doorkijk naar 2025 is?
- Het college zal ook oog moeten hebben voor voldoende kwaliteit van eigenaren of bestuurders van toeleveringsbedrijven van de Mutsaersstichting. Zij moeten ook oog hebben voor marktwerking.

PROGRESSIEF AKKOORD LEUDAL zegt het volgende.

- De fractie is nog niet gerustgesteld. In de bijeenkomst in het gemeentehuis van Weert op 26feb24 is gesproken over het door de Mutsaersstichting opgetuigd zijn van een kerstboom. Die moet nu ontmanteld worden. Wat zijn de consequenties voor al die ballen in de boom?
- Er is een risico dat medewerkers het gemanoeuvree beu zijn en hun salaris, vakantiegeld en overwerkvergoedingen uitbetaald willen zien waardoor een faillissement kan ontstaan. Een aantal goede medewerkers is al vertrokken, de wachttijden nemen toe. De grootste zorg van de fractie is dat we er wel geld in kunnen pompen maar daarmee nog geen kwaliteit.

WETHOUDER H. VAN HELDEN zegt het volgende.

- Hij belooft stevig te zullen bepleiten dat de leden van de raad van toezicht geen geld meekrijgen. Zij krijgen voor wat ze doen wel een vergoeding maar er is geen sprake van dienstverbanden.
- Waarom de leden van de raad van toezicht niet 'morgen' opstappen? Het heeft heel veel moeite gekost om ze, per 1jun24, weg te krijgen. In Nederland bestaat geen toezicht op toezicht. Tegen de raad van toezicht als hoogste orgaan kun je wel zeggen 'u hebt er een zootje van gemaakt' maar als ze niet vrijwillig vertrekken dan kun je naar de Ondernemingskamer van het gerechtshof in Amsterdam stappen en dan ben je bij de uitspraak twee jaar verder. Nu is in feite voor een diplomatische missie gekozen om ze onder zodanige druk te zetten dat binnen enkele maanden het vertrek wordt bewerkstelligd. Formeel hebben ze nu nog verantwoordelijkheden wat betreft het toezicht.
- De gemeenten zijn doende om een vinger in de pap te krijgen bij de besluitvorming over de aanwijzing van de nieuwe leden van de raad van toezicht, zodat er gemeentelijk vertrouwen kan zijn in die raad van toezicht. Hij meent te weten dat het bestuur van de stichting, bestaande uit een hardwerkende dame én heer, het orgaan is dat op zoek moet gaan naar kandidaten voor die raad van toezicht. Hij is bereid dat te laten uitzoeken.
- Er zijn al stappen van verbetering gezet zoals op het gebied van efficiëntie, zoals hoeveel patiënten een psychiater per dag maximaal mag zien. Er zijn inmiddels ook contractmanagers en businesscontrollers. Dat kost fte's, maar het rendert. Daarnaast worden bij aanbestedingen diensten ingehuurd van het bedrijf Annual Insights die jaarrekeningen analyseert van de instellingen. Het herstelplan zal er naar verwachting aan bijdragen dat het personeel weer vertrouwen krijgt.
- 6 wethouders vormen de stuurgroep, hij is daar één van. Hij zal in een collegevergadering bespreken hoe het college denkt over zijn tijdsbesteding mede afgezet tegen andere prioriteiten in de gemeente. Hij heeft zich overigens al als pitbull gedragen. De ambtelijke inzet vanuit Leudal is vooral iets voor de gemeentesecretaris om te managen.
- Het gaat niet zo zeer om de kerstboom maar om het primaire proces en de mensen die zich bezig houden met de jeugdzorg. Het is de bedoeling dat de deelnemingen, die de Mutsaersstichting behoudt, juridisch gaan fuseren met de Mutsaersstichting. Die deelnemende bedrijven worden dan afdelingen van de Mutsaersstichting die zich met het primaire proces kunnen gaan bezighouden in plaats van met allerlei randzaken.
- De gemeente zit pas sinds 2022 bij de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg Noord. Het construct van de lumpsum financiering van de Mutsaersstichting is in de loop van 2022 tot stand gekozen. Later zijn bij de gemeenten bellen afgegaan dat er iets niet klopte met de dienstverlening, dat heeft geleid tot het ingrijpen van de inspectie. Leudal heeft eind 2022/begin 2023 gezien dat het ook financieel fout zat en wij hebben toen geprobeerd met de bestuurder aan tafel te komen, die dat echter vertikte. En ook de raad van toezicht wilde niet praten. Met ingrijpen van de Jeugdautoriteit is dat wel gelukt. Hij is bereid om daar een andere keer wat meer over te vertellen, dat kan nu niet.
- Hij vindt het prima als bij de commissie sociaal op 13apr24 ook de leden van de andere commissies en de overige raadsleden aanschuiven, maar dat is iets wat vooral de commissievoorzitter moet bepalen.
- Hij zal de vraag over de bijdragen van de gemeente aan de Mutsaersstichting in 2022 en 2023 én wat naar schatting de bijdragen in 2024 gaan worden en hoe de financiële doorkijk naar 2025 is later nog beantwoorden.
- Het afslanken van de Mutsaersstichting betekent het afstoten van de Brabantse deelnemingen maar welke gevolgen dat afslankproces voor bijvoorbeeld Hoeve de Kaolder in Baexem + Grijp het leven in Meijel/Panningen heeft dat kan hij nog niet zeggen. Dat zal via het herstelplan wel

duidelijk worden want dan moet het totale plaatje van de jeugdzorg in beeld zijn.

- Hij zal de nog openstaande vragen schriftelijk beantwoorden maar daarbij doet hij wel een beroep op de griffier om hem de gestelde, nog onbeantwoorde, vragen aan hem aan te leveren. De griffier zegt hem dat toe, maar dat wordt pas op donderdag 28mrt24.

- Het hypotheekrecht staat er aan in de weg om eventueel een voorrangspositie te hebben bij het eventueel proberen terug verkrijgen van verstrekte gelden. Overigens zullen straks alle gemeenten tezamen de hypotheekrechten nemen en dan kan er van een voorrangspositie ook geen sprake zijn voor Leudal. Mocht er een faillissement komen dan zijn wij als gemeenten beschermd ten opzichte van de boedel bij de uitwinning van de zekerheden.

De VOORZITTER concludeert dat de beraadslagingen in beslotenheid tot een einde zijn gekomen.

Zij schorst de vergadering om 21.10 uur voor een tiental minuten om de fracties de gelegenheid te geven plenair te overleggen om zo mogelijk via één raadslid een gezamenlijke stemverklaring te laten afleggen in het zo dadelijk openbare slot van deze raadsvergadering.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van de gemeente Leudal d.d. 28 mei 2024.

DE RAAD VAN DE GEMEENTE LEUDAL,

De griffier,

De voorzitter,

Drs. W.A.L.M. Cornelissen

D.H. Schmalschläger